# DZIENNIK URZĘDOWY

## Obwodu buskiego.

Część XII. wydana i rozesłana dnia 30. grudnia 1916.

TREŚĆ: (381—401.) — 381. Zmiany personalne. — 382. Rada stanu w Królestwie Polskim. — 383. Akcya zapomogowa. — 384. Mianowanie Radnych i Zastępców Radnych miasta Busko i Chmielnik. — 385. Zakaz paszenia w granicach gruntów kolejowych. — 386. Otwarcie publicznej szkoły realnej w Puławach. — 387. Otwarcie publicznego gimnazyum realnego w Zamościu. — 388. Otwarcie publicznego gimnazyum realnego w Pińczowie. — 389. Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Lublinie. — 390. Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Zamościu. — 391. Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Solcu (Obwód Wierzbnik). — 392. Zapomogi dla rodzin rossyjskich poddanych zajętych przy polnej kolei wojskowej. — 393. Wprowadzenie inspekcyi fabrycznej na terenie okupacyjnym. — 394. Spis zapasów śliwek suszonych i powideł. — 395. Obrót handlowy rolniczemi zwierzętami domowymi. — 396. Ług z popiołu drzewnego. — 397. Wykupno patentów handlowych, przemysłowych i osobistych na rok 1917. — 398. Otwarcie przewozu na Wiśle pod Nowym-Korczynem-Borusowa. — 399. Zakaz palenia świec w soboty i święta żydowskie. — 400. Prawo dochodzenia i karania przekroczeń przez rządowego sędziego pokoju w Busku. — 401. Cholera drobiu.

### 381.

### Zmiany personalne.

Na mocy rozporządzenia wojskowego Generalnego Gubernatorstwa z 25, listopada 1916 Nr. 79 (Gstb. Präs. Nr. 16219/16) objął Komendę w tutejszej c. i k Komendzie obwodowej pułkownik Józef Płachy, natomiast został dotychczasowy komendant podpułkownik Karol Broudre powołany do służby frontowej.

## 382.

## Tymczasowa Rada Stanu w Królestwie Polskiem.

Z najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Austryi i Apostolskiego Króla Węgier i Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego zarządza się, co następuje:

§ 1.

Do czasu ustanowienia Rady Stanu w Królestwie Polskiem na podstawie postępowania wyborczego, które będzie przedmiotem odrębnego porozumienia, tworzy się tymczasową Radę Stanu z siedzibą w Warszawie.

Ta Rada Stanu składa się z dwudziestupięciu członków, którzy obeznani są z życzeniami i interesami narodu i mocą swego stanowiska powołani do reprezentowania wszystkich ziem i wszelkich kół zawodowych w obrębie obu Jenerał-Gubernatorstw. Piętnastu członków powołanych będzie z niemieckiego, dziesięciu z austyacko-węgierskiego obszaru administracyjnego.

§ 2.

Członkowie tej Rady Stanu powołani zostają na podstawie Najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Austryi i Apostolskiego Kròla Węgier i Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego wspólnym reskryptem obu Jenerał-Gubernatorów.

W razie ubytku członka Rady Stanu powołany będzie inny w myśl powyższych przepisów.

§ 3.

Każdy z Jenerał-Gubernatorów wysyła do Rady Stanu jednego komisarza rządowego i dwóch zastępców. Każdy Jenerał Gubernator może dla uzyskania oświadczeń lub udzielenia wyjaśnień wysłać wedle potrzeby innych jeszcze przedstawicieli na posiedzenia Rady Stanu.

Komisarze rządowi i inni przedstawiciele muszą każdej chwili być wysłuchani.

§ 4.

Rada Stanu zbiera się za pierwszym razem na zaproszenie obu komisarzy rządowych i wybiera ze swego grona bezwzględną większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę.

Przewodniczącemu przysługuje tytuł Marszałka Koronnego.

§ 5.

Dalsze posiedzenia Rady Stanu zwołuje Marszałek Koronny.

Posiedzenie musi się odbyć, jeżeli żąda tego jeden z komisarzy rządowych lub większość członków Rady Stanu.

§ 6.

Rada stanu uchwala swój regulamin, w szczególności zaś wybiera wydział wykonawczy.

Rada Stanu urzęduje w języku polskim. Organa władz okupacyjnych mają prawo posługiwać się językiem niemieckim.

Posiedzenie Rady Stanu odbywają się z wykluczeniem jawności.

§ 7.

We wszystkich sprawach prawodawczych, w których obie administracye wspólnie lub jedna z nich zwrócą się do Rady Stanu, winna jest Rada Stanu wydać swoją opinię.

Rada Stanu jest powołana do współdziałania przy tworzeniu dalszych urządzeń państwowych w Królestwie Polskiem.

W tym celu ma Rada Stanu:

a) wypracować projekty rozporządzeń, ustanawiających wspólne przedstawicielstwo części Królestwa Polskiego, administrowanych przez Monarchię Austryacko-Węgierską i Rzeszę Niemiecką,

b) przygotować urządzenie polskiej administracyj państwowęj.

Nadto ma Rada Stanu:

1. przedstawiać z własnej inicyatywy wnioski i projekty w sprawach krajowych,

2. w tworzeniu wojska polskiego współdziałać z naczelnym komendantem wojskowym mocarstw sprzymierzonych, któremu powierzono to zadanie,

3. uchwalać postanowienia w sprawie usunięcia szkód wojennych i gospodarczego ożywienia kraju, a potrzebne ku temu środki asygnować z kredytów oddanych sobie do dyspozycyi przez obie administracye lub też uzyskać je przez ustanowienie dodatków do podatków bezpośrednich albo przez zaciąganie pożyczek.

Uchwały powzięte w myśl punktu 3. po wyrażeniu zgody na nie tej administracyi, do której obszaru się odnoszą, mają być przez tęż administracyę

wprowadzone w życie w drodze rozporządzenia.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

*Jenerał Gubernator:* *KUK.*

*Jenerał Gubernator:* *von BESELER.*

383.

**Akcya zapomogowa.**

Celem uczczenia wstąpienia na tron Jego Cesarskiej Mości Cesarza i Króla Karola I., przekazała c. i k. Komenda obwodowej Komitetowi ratunkowemu na cele humanitarne, dobroczynne i oświatowe następujące datki:

| | | |
|---|---|---|
| Na szpitale (Busk, Chmielnik, Stopnica, Solec) . . . . . . . . . . | 2.600 | Koron |
| Na dom izolacyjny w N.-Korczynie | 200 | „ |
| Na ochronki (Busk, Nowy-Korczyn, Pacanów, Stopnica, Bosowice, Pacanówek, Chmielnik) . . . . . . . . . | 2.000 | „ |
| Na przytułki dla starców (Szaniec, N.-Korczyn, Pacanów, Stopnica, Gnojno, Szydłów, Busk, Sędziejowice) . . . . . | 1.400 | „ |
| Na szkolnictwo (szkoła oleśnicka, biblioteka dla nauczycieli, Tow. szkoły Ludowej w Busku) . . . . . . . . | 1.050 | „ |
| Na ochotnicze straże pożarne (Busk, Chmielnik, Stopnica, N.-Korczyn) . . . | 600 | „ |
| Na biednych chrześcian . . . . | 2.000 | „ |
| Na biedną ludność wyznania mojżeszowego (Chmielnik, Busk, Stopnica, Pacanów, Nowy-Korczyn) . . . . . . | 1.800 | „ |

384.

**Mianowanie radnych miasta Buska i Chmielnika oraz zastępców tychże.**

W myśl § 14 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 18. sierpnia 1916, Dz. rozp. Nr. 65 zostali zamianowani następujący PP. radnymi miasta Buska: 1. Jan Barzykowski, 2. Alter Brum, 3. Emil Buczniński, 4. Mordko Chmielnicki, 5. Jan Dytkowski, 6. Lewek Działowski, 7. Stefan Foltański, 8. Kazimierz Gałdziński, 9. Juljan Gołębiowski, 10. Ludwik Jaroczyński, 11. Jan Król, 12. Eugieniusz Legutko, 13. Władysław Lewicki, 14. Wincenty Majewski, 15. Wojciech Ozdoba, 16. Damazy Patek, 17. Ojzer Prajs, 18. Karol Pawłowski, 19, Mieczysław Pytlewski, 20. Aleksander Sadowski, 21. Edward Sendyk, 22. Władysław Śliwiński, 23. Dr. Antoni Sulimierski, 24. Józef Tomasiewicz.

**Zastępcami radnych miasta Buska zostali zamianowani:**

1. Jan Borzęcki, 2. Feliks Dytkowski, 3. Antoni Dzwonnik, 4. Stanisław Gondek, 5. Judka Górski, 6. Cypryjan Kamiński, 7. Teofil Lewiński, 8. Jan Majewski, 9. Marjan Rożyński, 10. Wincenty Rydzy, 11. Józef Sobieraj, 12. Stanisław Tułecki.

**Radnymi miasta Chmielnika zostali zamianowani:**

1. Józef Dębicki, 2. Icek Majer Dąb, 3. Ludwik Gołębiowski, 4. Edward Greil, 5. Szlama Gutmann, 6. Stanisław Janczur, 7. Stanisław Klefasiński, 8. Władysław, Konarzewski, 9. Henryk Krynicki, 10. Edmund Lipowski, 11. Jan Maj, 12. Jankiel Mendrowski, 13. Franciszek Michalski, 14. Josek Moszenberg, 15. Roman Odrobiński, 16. Moszek Pasternak, 17. Andrzej Pawłowski, 18. Nusyn Pfefer, 19. Antoni Stradowski, 20. Jan Stradowski, 21. Ludwik Wawszczyk, 22. Józef Woliński, 23. Ks. Franciszek Salezy Żychowicz, 24. Sylwester Żychowicz.

**Zastępcami radnych miasta Chmielnika zostali zamianowani:**

1. Mordko Fajngold, 2. Marcin Lech, 3. Stanisław Maruszak, 4. Roman Marusiński, 5. Wincenty Pawlik, 6. Wacław Ścisło, 7. Stanisław Śliwiński, 8. Stanisław Świerzewski, 9. Andrzej Wawszczyk, 10. Chil Szyja Werdiger, 11. Jakób Włosiński, 12. Michał Zamojski.

385.

**Zakaz paszenia w granicach gruntów kolejowych.**

Pomimo wydanego pouczenia i zakazu paszenia bydła bez nadzoru w pobliżu toru kolejowego mnożą się znowu podobne wypadki w ostatnim czasie.

Pominąwszy szkodę, którą podnoszą właściciele bydła przez przejechanie zwierząt, ponieważ Komenda kolei wojskowej żadnego odszkodowania za to nie płaci, jest jeszcze nadto wskutek tego bezpieczeństwo ruchu zagrożone w rozmiarze nie dającym się obliczyć.

gdyż przejechanie bydlęcia łatwo może doprowadzić do wykolejenia pociągu.

Przypomina się więc ponownie ludności, **że wzbronione jest paszenie bydła w obrębie granic gruntów kolejowych, jakoteż pozostawienie bez nadzoru bydła na pastwisku w pobliżu toru kolejowego.**

Za przekroczenie tego zakazu będą karani zarówno ponoszący winę jak również właściciele bydła, a to po myśli § 1. Rozp. N. K. A. z dnia 19. sierpnia Dz. Rozp. Nr. 30 karą pieniężną do 2000 Kor. albo aresztem do 6-ciu miesięcy. Przytem zwraca się uwagę, że w razie uszkodzenia toru kolejowegn lub w razie jakiegość wypadku ponoszący winę (także właściciel bydła) odpowiada także całym swoim majątkiem wedle zasąd prawa cywilnego Art. 1382-1385 kod. Nap. za całą szkode wynikłą z nieprzestrzegania tego zakazu, a która może być bardzo wielką.

W razie napotkania bydła na gruncie kolejowym przez organa c. i k. kolei wojskowej bydło to zostanie zajęte dla zabezpieczenia ściągalności kary i dla ewentualnego odszkodowania.

Równocześnie z wniesieniem oskarżenia do właściwej Komendy obwodowej, zajęte bydło zostanie oddane do chwilowego przechowania najbliższemu sołtysowi względnie Wójtowi, który może je zwrócić właścicielowi tylko na polecenie Komendy obwodowej.

## 386.

## Otwarcie publicznej szkoły realnej w Puławach.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Puławach** „publiczną szkołę realną“. Tą bezpośrednio Jeneral-Gubernatorstwu wojskowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątrz: „c. i k. Dyrekcya publicznej szkoły realnej w Puławach“.

## 387.

## Otwarcie publicznego Gimnazyum realnego w Zamościu.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Zamościu** „publiczne gimnazyum realne“. Tą bezpośrednio Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątrz: „c. i k. Dyrekcya publicznego gimnazyum w Zamośćiu„.

## 388.

## Otwarcie publicznego gimnazyum realnego w Pinczowie.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Pińczowie** „publiczne gimnazyum realne“. Tą pezpośrednio Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątrz: „c. i k. Dyrekcya publicznego gimnazyum realnego w Pińczowie“.

## 389.

## Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Lublinie.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Lublinie** „publiczne seminaryum nauczycielskie żeńskie“. Tą bezpośrednio Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątz: „c. i k. Dyrekcya publicznego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Lublinie“.

## 390.

## Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Zamościu.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Zamościu** „publiczne seminaryum nauczycielskie męskie“. Tą bezpośrednio Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątrz: „c. i k. Dyrekcya publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Zamościu“.

## 391.

## Otwarcie publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Solcu.

C. i k. Zarząd wojskowy otworzył w **Solcu** nad Wisłą (obwód Wierzbnik) „publiczne seminaryum nauczycielskie męskie“. Tą bezpośrednio Jeneralnemu Gubernatorstwu wojkowemu podlegającą szkołą średnią kieruje i zastępuje ją na zewnątrz: „c. i k. Dyrekcya publicznego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Solcu“.

## 392.

## Zapomogi dla rodzin rosyjskich poddanych, zajętych przy północnej kolei wojskowej.

C. i k. Naczelna Komenda Armii rozporządzeniem z enia 11. października 1916. M. V. Nr. 1!4001/P. zarządziła, aby rodzinom rosyjskich poddanych zajętych przy północnej kolei wojskowej, którzy pobierają tylko dzienny żołd i podatek polowy lub wynagrodzenie dziennie najwyżej do 1. korony, przyznano od 1 października 1916 r. zapomogę dziennie 40 hal. dla każdego żyjącego we wspólności rodzinnej członka rodziny ponad 5 lat, zaś 20. h. dla każdego członka rodziny poniżej 5 lat.

Ogólna suma przyznanej zapomogi nie może jednak żadną miarę przewyższać kwoty 30 koron miesięcznie.

## 393.

## Wprowadzenie inspekcyi fabrycznej na tererenie okupowanym.

1. Dla czuwania nad zabezpieczeniem robotnikom, zatrudnionym w zakładach przemysłowych, tych wszystkich dobrodziejstw, które dla nich stwarza socyalno-polityczne ustawodawstwo — wprowadza się na terenie okupowanym inspekcyę fabryczną i przydziela się do niej jako integralną część nadzór nad ruchem kotłów parowych.

Inspekcyę fabryczną wykonują poszczególni inspektorowie fabryczni — dla nadzoru nad kotłam parowymi przewiduje się oprócz tego także użycie autoryzowanych towarzystw i organów prywatnych.

Nadzór naczelny nad obu rodzajami służby wykonuje starszy inspektor fabryczny, ustanowiony przy Jeneralnem Gubernatorstwie wojskowem.

2. Wszelkie prawa i obowiązki, wypływające stosownie do przepisów rosyjskiej ustawy przymysłowej, z wykonywania inspekcyi fabrycznej, zachowują nadal swoją moc.

3. Dla urzędowania inspektorów fabrycznych zostaje na razie teren okupowany podzielony na dwa okręgi nadzorcze, mianowicie:

I, Okręg nadzorczy z siedzibą urzędową w Lublinie:

Obwody: Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Janów, Kozienice, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Puławy, Opatów, Radom, Sandomierz, Tomaszow, Wierzbnik i Zamość.

II. Okręg nadzorczy z siedzibą urzędową w Kielcach:

Obwody: Busk, Dąbrowa, Jędrzejów, Kielce, Końsk, Miechów, Noworadomsk, Olkusz, Opoczno, Pińczów, Piotrków i Włoszczowa.

Służbę nadzoru nad kotłami parowymi obowiązuje w ogólności ten sam podział. Zakres działania poszczególnych towarzystw nadzoru nad kotłami parowymi i autoryzowanych organów prywatnych zostanie póżniej podany do wiadomości.

Pozostawia się do swobodnego wyboru osòb, używających kotłów parowych, ażeby przy zachowaniu podziału terenowego, ustanowionego dla nadzoru nad kotłami zwracały się w odnośnych sprawach albo do inspektora fabrycznego, albo do którego z towarzystw, autoryzowanych dla terenu okupacyjnego, albo wreszcie do któregoś z autoryzowanych organów prywatnych.

Nadzór nad kotłami parowymi wykonuje się w ogólności według przepisów, które dotychczas obowiązywały. — Zmiany, które okażą się niezbędnemi, zostaną w swoim czasie podane do wiadomości.

4. Działalność inspektora fabrycznego obejmuje w przydzielonym mu okręgu nadzorczym z zasady wszelkie miejsca wytwórczości (zakłady ruchu przemysłowego, fabryki i rękodzielnie) w których w sposób przemysłowy, względnie fabryczny wytwarza się towary.

Inspektorowie fabryczni podlegają starszemu inspektorowi fabrycznemu, a wraz z nim Jeneralnemu Gubernatorstwu.

5. Z zakresu działania inspektorów fabrycznych są wyłączone:

a) Prywatne przedsiębiorstwa górnicze i kopalniane;

b) Przedsiębiorstwa kolejowe;

c) Wydobywanie torfu.

6. W stosunku do pracodawców i pracobiorców jest zadaniem inspektorów fabrycznych czuwać nad wykonaniem prawnych przepisów, objętych rosyjską ustawą przemysłową, względnie rozporządzeniem c. i k. Zarządu wojskowego, normujących:

a) Środki i urządzenia, które przedsiębiorcy są obowiązani stosować dla ochrony życia i zdrowia robotników, zarówno w miejscach pracy, jak i w udzielonych robotnikom pomieszkaniach;

b) Sposòb użycia robotników, czas pracy dziennej i odpoczynków;

c) Prowadzenie wykazów robotniczych i ogłaszanie porządku służbowego — wypłatę zarobków i książki robotnicze.

d) Sposób użycia jakoteż przemysłowe i szkolne kształcenie młodocianych pomocników;

e) Obopólny stosunek pomiędzy fabrykantami i robotnikami.

7. Inspektor fabryczny ma współdziałać z Komendami obwodowemi, przy wykonywaniu przepisów ustawy przemysłowej — jako organ nadzorczy i doradczy.

Do oceny próśb o konsens na urządzenie przedsiębiorstwa lub na wprowadzenie zmian w przedsiębiorstwie już istniejącem, należy zawsze zasięgać zdania inspektora fabrycznego, o ile mają być przy tem brane pod rozwagę względy na życie i zdrowie robotników.

8. Ażeby odpowiedzieć swojemu zadaniu, obowiązany jest inspektor fabryczny przez odbywanie rewizyj posiąść dokładną znajomość stosunków w przydzielonych jego nadzorowi zakładach przemysłowych, o ile te stosunki wchodzą w jego zakres działania.

Oprócz tego jest zadaniem inspektora fabrycznego pośredniczyć w sposób słuszny i sprawiedliwy, na podstawie zawodowych wiadomości i urzędowego doświadczenia — pomiędzy interesami pracodawców z jednej a robotników z drugiej strony — i uzyskać zarówno u pracodawców jak i u pracobiorców stanowisko, oparte na zaufaniu, niezbędne dla stworzenia i utrwalenia dobrego współżycia obu kategoryj.

9. Organom wykonawczym inspekcyi fabrycznej zastrzega się prawo bezpośredniego załatwiania korespondencyi pisemnej ze stronami i z władzami I. instancyi.

10. Urzędnicy inspekcyi fabrycznej otrzymają od Jeneralnego Gubernatorstwa urzędowe legitymacye i takież pieczęcie z napisem: „c. i k. starszy inspektor fabryczny“, względnie: c. i k. inspektor fabryczny.

11. Inspektorowi fabrycznemu przysługuje, po wylegitymowaniu się urzędową legitymacyą, wystawioną przez Jeneralne Gubernatorstwo — prawo wstępu o każdej porze, zarówno w dzień jak i w nocy, do wszystkich oddziałów przedsiębiorstwa przemysłowego, z wyjątkiem wstępu do pomieszkań członków zarządu (o ile te osoby mieszkają oddzielnie od robotników) — jak niemniej przysługuje mu prawo wstępu do wszelkich przeznaczonych dla robotników urządzeń fabrycznych (pomieszkań, szpitali, schronisk, ochronek dla dzieci, przytułków dla niemowląt. szkół, zakładów kąpielowych, sklepów i t. p.).

Do stosowania tego przepisu na skutek okazanej przez inspektora fabrycznego legitymacyi, obowiązani są zarówno portyerzy, jak i w ogóle wszystkie osoby, nadzorujące poszczególne działy fabryki (majstrowie, werkmistrze i t. p.).

Przedsiębiorca lub jego zastępca mogą w czasie inspekcyi towarzyszyć inspektorowi fabrycznemu.

Inspektor fabryczny ma prawo co do kwestyi, wchodzących w zakres jego działania, informować się u każdej, zatrudnionej w przedsiębiorstwie osoby, także u przedsiębiorcy przemysłowego lub jego zastępcy, wszędzie, gdzie tylko odbywa się ruch odnośnego przedsiębiorstwa — w razie potrzeby bez świadków, o ile możności jednak z ominięciem wszystkiego, co mogłoby przeszkadzać ruchowi przedsiębiorstwa.

Nu żądanie inspektora fabrycznego, obowiązany jest przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca okazać wydany dla jego zakładu przemysłowego konsens wraz z odnośnymi planami i rysunkami.

12. Jeżeli inspektor fabryczny przekona się, że w którymkolwiek z podlegających mu zakładów przemysłowych nie przestrzega się należycie tych przepisów, które wchodzą w zakres jego działania (§ 6.) — powinien od przedsiębiorcy żądać bezzwłocznego usunięcia takich nieprawidłowości lub wadliwości, a w razie oporu ze strony przedsiębiorcy, względnie jeżeliby najbliższa rewizya miała, odnośne do postanowionych żądań, dać wynik ujemny — powinien o tem donieść właściwej Komendzie obwodowej, dla wdrożenia przepisanego prawem postępowania.

Komendy obwodowe są obowiązane bezzwłocznie zawiadamiać inspektora fabrycznego o swych zarządzeniach, wydanych na skutek jego doniesienia: przeciw wydanemu zarządzeniu może inspektor fabryczny odwołać się do Jeneralnego Gubernatorstwa, a wówczas sprawa musi być przedłożoną do wyższego rozstrzygnięcia.

13. Jeżeli która z osób, oznaczonych w § 11., wzbrania wstępu inspektorowi fabrycznemu do pomieszczeń, które mają być rewidowane, żądanych przez niego wyjaśnień nie udziela lub inne osoby wstrzymuje od udzielenia tychże, jeżeli zeznaje fałszywie albo usiłuje innych nakłonić do fałszywych zeznań, wreszcie, jeżeli przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca odmawiają przedłożenia konsensu, planów albo rysunków, odnoszących się do ich przedsiębiorstwa — w takim razie, o ile nie zachodzi czyn, podlegający postępowaniu na zasadzie prawa ogólnego — odnośna osoba staje się winną przekroczenia i zostanie przez właściwą Komendę powiatową ukaraną, stosownie do przepisów ustawy przemysłowej,

14. Inspektorowie fabryczni są przysięgą urzędową zobowiązani do zachowania w tajemnicy wszelkich z interesami i ruchem danego przedsiębiorstwa związanych szczegółów — zwłaszcza mają zachować w ścisłej tajemnicy udzielone im poufnie przez przedsiębiorców wiadomości o urządzeniach technicznych, sposobach fabrykacyi i jakichkolwiek innych właściwościach ruchu.

## 314.

## Spis zapasów śliwek suszonych i powideł.

Na podstawie § 2. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, z dnia 4-go października 1916 r., Dz. rozp. Nr. 70, zarządza się co następuje:

### § 1. Obowiązek zgłaszania.

Każdy kto ma w swojem przechowaniu suszone śliwki lub powidła w ilości ponad $^1/_2$ puda rosyjskiego, obowiązany jest bez względu na to, czy jest właścicielem towaru, czy też tylko towar ten ma w swem przechowaniu, dotyczące zapasy zgłosić pisemnie lub ustnie najpóźniej do 1-go grudnia 1916 r. w c. i k. posterunku żandarmeryi miejsca składu towaru, podając rodzaj, ilość, miejsce przechowania, oraz dokładny adres właściciela towaru.

Zamówione, jednak jeszcze w drodze się znajdujące zapasy tych towarów, winien zamawiający zgłosić również w wyżej zakreślonym czasie i podać przytem, u kogo towar zamówił w jakim w przybliżeniu czasie nadejdzie.

Zapasy poniżej $^1/_2$ puda rosyjskiego, jakoteż zapasy, znajdujące się w posiadaniu zarządu wojskowego nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia.

### § 2. Urzędowy nadzór i postanowienia karne.

Komenda obwodowa wyda po myśli § 4. rozp. Naczelnego Wodza armii zarządzenia celem dopilnowania wykonania obowiązku zgłoszenia, jakoteż kontroli zgłoszeń.

Do Komendy obwodowej należy również stosowanie postanowień karnych przewidzianych § 8. cyt. rozp. przy uwzględnieniu postanowień rozp. Naczelnege Wodza armi z dnia 19-go sierpnia 1915 r., Dz. rozp. Nr. 30 o ile dotyczą postępowania i użycia grzywien i kwot uzyskanych ze sprzedaży towarów uznanych za przepadłe.

### § 3. Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## 395.

## Obrót handlowy rolniczemi zwierzętami domowemi.

Na mocy § 1. punkt 2 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, z dnia 8-go września 1916 r. Dz. rozp. Nr. 68, dotyczącego ochrony rolniczych zwierząt domowych, zarządza się co następuje:

### § 1. Koncesya handlowa.

Do prowadzenia handlu końmi, osłami, mułami, bydłem i nierogacizną w sposób przemysłowy, potrzebnem jest pozwolenie (koncesya) Komendy obwodowej, w obrębie której przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Na podstawie tej koncesyi może być przemysł wykonywany tylko w obrębie tej Komendy obwodowej, która udzieliła koncesyi.

Na dowód uzyskania pozwolenia wydaje się dokument (akt koncesyjny).

### § 2. Pozwolenie na przewóz.

Transport, pędzenie, prowadzenie oraz wszelki inny sposób przewozu zwierząt wymienionych w § 1. z jednego obwodu do drugiego, odbywać się może tylko na podstawie pozwolenia na przewóz wydanego przez Komendę obwodu, z obrębu której zwierzęta mają być wyprowadzone.

W podaniu o pozwolenie na przewóz musi być podany cel wywozu, miejsce przeznaczenia, ilość i rodzaj zwierząt, które mają być wywiezione, oraz gmina, z której mają być wyprowadzone.

### § 3. Zaopatrywanie wizą dokumentu, zezwalającego na przewóz.

Wywóz można na podstawie uzyskanego zezwolenia uskutecznić dopiero po zgłoszeniu w Komendzie miejsca wywozu. Komenda potwierdza zgłoszenie na dokumencie, zezwalającym na przewóz, podając datę wypędu i ilość wypędzonych zwierząt.

### § 4. Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karane przez Komendy obwodowe w myśli art. II. § 1. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, z dnia 19-go sierpnia 1915 r., Dz. rop, Nr. 30, grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy. Oprócz kary można na podstawie § 1. punkt 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, z dnia 8-go września 1916 r., Nr. 68 Dz. rozp. orzec konfiskatę tych zwierząt, które stanowią przedmiot dochodzenia karnego i są własnością ukaranego.

### § 5. Zniesienie dawniejszych przepisów.

Istniejące przepisy dotyczące obrotu handlowego rolniczemi zwierzętami domowemi znosi się. Licencye i pozwolenia, wydane na podstawie zniesionych przepisów, nie mają skutku prawnego.

Przepisy weterynaryjno- policyjne nie doznają przez niniejsze rozporządzenie żadnej zmiany.

### § 6. Wejście w życie.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## 396.

## Ług z popiołu drzewnego.

Spowodowany wojną brak mydła, sody i ługu sodowego zmusza do jak największej oszczędności tych materyałów do prania. Z popiołu drzewnego, który, jak wiadomo, zawiera dużu potażu, można uzyskać płyn zastępujący ług, rozczyn sody i mydło:

W tym celu trzeba popiół drzewny umieścić w odpowiedniem naczyniu z drzewa lub żelaza i polać około cztery razy większą ilością gorącej wody, następnie zaś dobrze zmięszać; wskutek tego potaż zawarty w popiele rozpuszcza się we wodzie. Następnie przepuścić należy ten rozczyn przez płótno, rozciągnięte na ramach z drzewa, w formie workowatego filtra. Przefiltrowany w ten sposób czysty płyn dodaje się do wody, w której ma się prać, przez co uzyskuje ona w znacznym stopniu siłę odczyszczającą.

Jeżeli popiół drzewny jest całkiem biały, wówczas można go bezpośrednio dodawać do wody, służącej do prania, przyczem oprócz rozpuszczającego sie potażu także i stałe części popiołu przez mechaniczne działanie (podobne jak np. piasek do prania i t. d.) przyczyniają się do odczyszczenia bielizny.

Popiół z węgla kamiennego nie nadaje sie do tego celu.

Należy zatem jak najwięcej korzystać z ługu, w ten sposób wytworzonego.

## 397.

## Wykupno patentów handlowych, przemysłowych i osobistych na rok 1917.

Jak corocznie, wzywa się wszystkich właścicieli względnie zarządców czynnych handlowych i przemysłowych przedsiębiorstw w obwodzie do wykupienia patentów na rok 1917, w czasie od 15. listopada do 31. grudnia 1916.

Postępowanie przytem ma być następujące. Obowiązany do zapłacenia podatku przedsiębiorca, zastępca handlowy albo subjekt ma się zgłosić w przynależnej gminie i podjąć potrzebne blankiety zgłoszeń (deklaracye), które gminy bezpłatnie wydawać będzie. Po odpowiedniem i sumiennem wypełnieniu tych druków należy je znowu oddać gminie i zapłacić w kasie gminnej kwotę podatku.

Gmina wyda na każdą wpłatę odcięte z deklaracyi pokwitowanie, które przechować należy. Gminy odprowadzą w przepisanych terminach wpłacone kwoty podatkowe do oddziału skarbowego c. i k. Komendy obwodowej, poczem wystawione zostaną patenty i przesłane gminie do rozdania.

Zaznacza się, że patenty tylko w terminie od 15. listopada do 31. 1916 grudnia będą wydawane i w tym czasokresie musi każda do opłacenia podatku obowiązana strona zapłacić podatek patentowy. Później zgłaszający się przedsiębiorcy będą karani bez wyjątku jako handlujący bez patentu.

Tylko nowe powstałe przedsiębiorstwa mogą po tym terminie podejmować świadectwa handlowo w oddz. skarbowym c. i k. Komendy obwodowej.

Z dniem 1. stycznia zacznie się kontrola przedsiębiorstw, która jak najostrzej będzie przeprowadzona. Wszyscy podług ustawy od podatku patentowego nieuwolnieni kontrybuenci jeżeli nie będą mogli wykazać się odpowiedniem świadectwem będą karani podług art. 526 ust. przemysłowej.

Odnośnie do wymiaru podatku patentowego podaje się poniżej skalę. Zasadniczo należy wpłacić ten sam podatek patentowy jak w roku 1916.

Jeżeli jednak za rok 1916 za nizki podatek wymierzono, albo w r. 1917 przedsiębiorstwo ma być zwiększone, musi być opłacony podatek wyższej grupy.

W szczególności ci podatnicy, którzy prowadzą handel rozwożny muszą wykupić świadectwo podług poniżej podanej skali. Ostrzega się przed wykupnem świadectwa handlowego lub przemysłowego nie odpowiadającego danemu przedsiębiorstwu, gdyż winni będą do odpowiedzialności pociągani i jak najsurowiej karani:

Państwowemu podatkowi podlegają:

1) przedsiębiorsrwa handlowe, pośrednictwa handlowe, wszelkiego rodzaju antrepryzy i dostawy;

2) przedsiębiorstwa przemysłowe: fabryki, zakłady przemysłowe, rzemiosła i przedsiębiorstwa przewozowe;

3) zajęcia przemysłowe osobiste.

Przedsiębiorca handlowy albo przemysłowy jest obowiązany dla każdego oddzielnego zakładu handlowego lub przemysłowego, dla każdego oddzielnego

intereśu przemysłowego jakoteż dla każdego oddzielnego osobistego zajęcia przemysłowego, które podlegają podatkowi wykupić oddzielne handlowe albo przemysłowe świadectwo.

Każde świadectwo handlowe upoważnia bez podejmowania dalszego patentu do utrzymywania:

Świadectwo I grupy 3 składów.
„ II „ 2 „
„ III „ 1 „

Utrzymywanie przewyższających tę dozwoloną ilość składów przedsiębiorstw handlowych a także wszystkich składów przedsiębiorstw przemysłowych z wyjątkiem wolnych od podatku, podlega opodatkowaniu przy czem muszą być nabywane oddzielnie świadectwa przemysłowe na składy.

Na każdy od podatku patentowego uwolniony skład musi przedsiębiorca wykupić odrębny bezpłatny bilet przemysłowy. Każda antrepryza i dostawa uważa się za oddzielne przedsiębiorstwo i podlega opłacie przez wykupienie oddzielnego przemysłowego świadectwa stosownie do sumy zobowiązania.

Właściciele zakładów przemysłowych i handlowych, które podlegają opłacie państwowego podatku przemysłowego są upoważnieni bez wykupywania oddzielnych patentów do zawierania następujących umów:

1) Właściciele zakładów przemysłowych co do dostawy towarów własnej produkcyi bez względu na sumę;

2) Właściciele przedsiębiorstw przewozowych co do przewozu towarów również nie zależnie od sumy;

3) Właściciele zakładów handlowych co do dostawy towarów będących przedmiotem ich handlu na sumę odpowiadającą patentowi przedsiębiorstwa handlowego. Dla każdego urządzenia handlu rozwozowego jak wóz, przenośny stół, buda i t. p. musi być wykupione oddzielne świadectwo patentowe.

Na zasadzie tego świadectwa można prowadzić handel tylko w tych miejscowościach i na tych jarmarkach, na które świadectwo opiewa.

Jeżeli w jakimś handlu sprzedaje się towary hurtownie i detajlicznie musi być wykupione świadectwo na handel hurtowny. Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe utrzymuje poza obrębem swoim zakłady handlowe, choćby one służyły za miejsce zbytu artykułów własnej wytwórczości, (oprócz kantorów i hurtowni) to zakłady te podlegającą opłacie podatku przemysłowego odpowiednio do kategoryi przedsiębiorstw handlowych.

Właściciele przedsiębiorstw przemysłowych prowadzący oprócz produkcyi wyrobów, handel tak własnymi jakoteż obcymi wyrobami, nabyć muszą niezależnie od świadectwa dla przedsiębiorstw przemysłowych oddzielnie świadectwa handlowe stosownie do grupy tegoż. Jeżeli wymiar państwowego podatku patentowego zależy od liczby robotników zajętych w przedsiębiorstwie to do liczby ich zalicza się wszystkich bez wyjątków robotnikkw obojga płci, niezależnie od rodzaju najmu, czy to dla robót przy głównej produkcyi i we wszystkich pomocniczych warsztatach czy ubocznie pracujących dla zakładu, także majstrów, niższych funkcyonaryuszy, dozorujących robót a również robotników, stałych utrzymywanych dla rozwożenia materyałów w obrębie zakładu przemysłowego; robotników nie mających lat 17 i więcej jak 55 lat liczy się 2 za jednego. Do liczby robotników nie są zaliczeni czasowi robotnicy zajęci przygotowywaniem i dostarczaniem dla przemysłowego zakładu opału i materyałów służących do produkcyi, a także wywożeniem wyrobów wykończonych i opadków oraz robotnicy wynajęci czasowo dla robót budowlanych lub napraw.

W każdym zakładzie handlowym albo przemysłowym nie zarządzanym przez samego właściciela lub członków rodziny, musi być stanowiony zastępca który na podstawie wykupionego patentu do prowadzenia przedsiębiorstwa jest upoważnionym Za członków rodziny uważa się; ojca matkę, męża, żonę i nieprowadzących gospodarstwa własnego dzieci i wnuków.

Przedsiębiorsrwa handlowe IV. grupy i zamujący się handlem obwoźnym mają prawo utrzymywać po jednym wynajętem subjekcie i zastępcy dla każdego przedsiębiorstwa albo handlu obwozowego. Tylko tym przedsiębiorcom handlowym i przemysłowym dozwolone jest utrzymywać podróżujących i agentów, któ zy opłacają zasadniczy podatek patentowy przynajmniej w kwocie 150 rubli.

Jeżeli w ciągu roku przedsiębiorstwo przejdzie do wyższej grupy musi być dopłacona różnica między opłaconym a podług nowej kategoryi należącym się podatkiem. Świadectwa handlowe i przemysłowe tylko dla tych osób ważne są, którym one zostają wydane i nie mogą być oddawane do rąk innych osób. One ważne są jedynie dla tych zakładów, zajęć i przedsiębiorstw przemysłowych i tylko dla tej miejscowości na które zostały podjęte. Świadectwa na antepryzy i dostawy muszą być podjęte przy zawarciu umowy.

Jeżeli wypełnienie zobowiązania będzie trwało kilka lat na każdy rok należy podjąć osobne świadectwo.

Jeżeli świadectwo handlowe innej osobie w ciągu roku zostanie odstąpione albo inne zmiany zajdą należy o tem do miesiąca donieść do oddziału skarbowego c. i k. Komendy obwodowej. Zaznacza się, że świadectwa handlowe w przedsiębiorstwie na widocznem miejscu mają być umieszczone i nie mogą nawet czasowo z przedsiębiorstwa być usunięte. Zakazuje się więc surowo brania patentów w podróż albo

wysyłania ich jak to jest tu w zwyczaju a to pod rygorem surowej kary.

Oddział skarbowy c. i k. Komendy obw. będzie w tym kierunku ścisłą kontrolę prowadzić i każde przekroczenie tego przepisu bezwzględnie najsurowiej karać, dalej zwraca się uwagę na unormowany w ustawie przemysłowej obowiązek oznaczania wszystkich (bez wyjątku) przedsiębiorstw przez wywieszki. Ten szyld mają mieć nie tylko sklepy ale wszystkie w patent zaopatrzone przedsiębiorstwa i będzie stosowywanie się do tego przepisu także surowej kontroli poddane przy czem wszelkie przekroczenia surowo będą karane.

**Skala podatku patentowego:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Dla przedsiębiorstw handlow. | I. grupy | 950 | Rub. |
| „ składów „ | „ „ | „ 57 | „ |
| „ przepsiębiostw „ | II. | „ 95 | „ |
| „ składów „ | „ „ | „ 19 | „ |
| „ przedsiębiorstw „ | III. | „ 19 | „ |
| „ składów „ | „ „ | „ 3 | „ 90 k. |
| „ przedsiębiorstw „ | IV. | „ 5 | „ 20 k. |
| „ handlu obwoźnego „ | V. | „ 26 | „ |
| „ przedsiębior. przemysłow. | III. | „ 950 | „ |
| „ „ „ | IV. | „ 285 | „ |
| „ „ „ | V. | „ 95 | „ |
| „ „ „ | VI. | „ 19 | „ |
| „ „ „ | VII. | „ 6 | „ 50 k. |
| „ „ „ | VIII. | „ 2 | „ 60 k. |

**Dla Subjektów I. klasy w przedsiębiorstwach:**

I. grupa handl. przedsiębiorstw i I, II, i III grupa przemysł. przedsiębiorstw. . . . . . . 45 R. 50 k.
II. grupa handl. przedsiębiorstw i IV grupa przemysł. przedsiębiorstw. . . . . . . 26 „
III. grupa handl. przedsiębior. i V, i VI grupa przemysł. przedsiębiorstw. . . . . . 7 „ 80 „
VII. i VIII grupa przemysł. przedsiębiorstw 5 „ 20 „
IV „ handlowych „ 2 „ 60 „

**Dla Subjektów II. klasy w przedsiębiorstwach:**

a) I. grupa handlowych przedsiębiorstw i I, II i III grupy przemysłowych przedsiębiorstw 7 R. 80 k.

b) II. grupa handl. przedsiębior. i IV i V grupy przemysłowych przedsiębiorstw 5 „ 20 „

c) V. grupa handl. przedsiębior. (rozwożny handel) . . . . . . . . . . . 5 „ 20 „

Zauważa się w końcu, że przedsiębiorstwa od patentu wolne nie są jednak uwolnione od obowiązku zgłoszenia ich oddziałowi skarbowemu, który wydaje certyfikat poświadczający uwolnienie od podatku (n. p. stowarzyszenia spożywcz.) względnie koncesyę, dla przedsiębiorstw koncesyonowanych.

Zaleca się więc zgłaszania tych przegsiębiodstw c. i k. Komendzie obwodowej celem uzyskania poświadczenia uwolnienia względnie koncesyi.

Co do patentów konsumcyjnych i na trafiki to te wydawane będą przez oddział skarbowy c. i k. Komendy obwodowej w terminie od 1. do 15. stycznia 1917. za okazaniem odpowiedniego patentu handlowego. Na żądanie będą w powyższym terminie wydawane urzędowe poświadczenia o posiadaniu patentu przez oddział skarbowy c. i k. Komendy obwodowej za złożeniem należytości stemplowej w kwocie 5 K. 50 h.

Te poświadczenia zapobiegną zabieraniu świadectw handlowych i przemysłowych z lokali handlowych i przemysłowych i uchronią właścicieli od dotkliwych kar pieniężnych.

## 398.

## Otwarcie przewozu na Wiśle pod Nowym-Korczynem-Borusowa.

Z dniem 20. listopada 1916. dozwolony zostaje przewóz osób i wozów przez Wisłę pod Nowym-Korczyniem-Borusową.

Każdy przekraczający granicę pod Nowym-Korczynem zobowiązany jest zgłosić się z dokumentami podróżnymi w posterunku straży skarbowej w Nowym-Korczynie.

## 399.

## Palenie świec w soboty i święta żydowskie.

Z powodu braku świec poleca się ludności żydowskiej, aby oszczędzała palenia świec w mieszkaniach prywatnych w soboty i święta żydowskie.

Również wskazanem jest, aby ograniczyć używania świec w tym czasie również i w domach modlitwy.

Zaoszczędzone w ten sposób pieniądze powinny być obrócone na cele dobroczynne.

## 400.

## Prawo dochodzenia i karania przekroczeń przez rządowego sędziego pokoju w Busku.

Na podstawie § 16. rozporządzenia Naczelnego

Wodza armii z 9. maja 1916. Nr. 58 Dz. rozp. przekazuje się badanie i karanie wszystkich czynów, karygodnych wedle rozp. Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915. Nr. 38. Dz. u. p. o pobijaniu cen, dla których byłby wedle obowiązujących przepisów właściwym inny Sąd pokoju, Sędziemu pokoju dla miasta Chmielnika w Busku.

### 401.

### Cholera drobiu.

Wobec szerzenia się cholery drobiu w tutejszym okręgu zarządza się, celem powstrzymania i wytępienia tejże co następuje:

**Pouczenie:** Cholera drobiu jest łatwą przenoszącą się chorobą zaraźliwa, dotykającą drób, z przebiegiem zazwyczaj śmiertelnym.

Zaraza ta bywa najczęściej zawlekaną przez świeżo wprowadzony do kurnika chory drób, dalej przez jaja, odchody, krew, trzewia, pióra i t. p., w końcu przez wspólne używanie dróg, pastwisk, potoków i kałuż, ma się rozumieć, o ile przebywał tam wprzód chory drób.

Pierwsze wypadki tej zarazy występują pod formą nagłego padnięcia, w dalszych daje się zauważyć że pojedyńcze sztuki posępnieją, chwieją się, upadają, najeżają upierzenie opuszczają skrzydła, tracą apetyt, natomiast wzmaga się u nich pragnienie, dalej występują wymioty i cuchnącą biegunka, w końcu sinieją grzebienie i płatki przygardłane, oddech staje się utrudniony i rzężący i następuje wśród objawów śpiączki śmierć.

Choroba ta poza wypadkami nagłej śmierci, trwa jeden do trzech dni.

**Zarządzenie:** Jak tylko naczelnik gminy dowie się o wybuchu cholery drobiu i choroba ta zostanie stwierdzona, winien bezzwłocznie zarządzić odosobienie zdrowych sztuk od podejrzanych o zarazę, zapowietrzaną zagrodę zamknąć dla wyprowadzenia drobiu, jaj, pierza i t. p., zaś chore i podejrzane sztuki nakazać trzymać pod zamknięciem, przyczem zdrowe stado należy ile możności porozdzielać na drobniejsze stadka i izolować.

O ile zaraza ta dotkniętę więcej zagród, należy zamknąć całą miejscowość albo tylko pojedyńcze ulicy, a zarazem zakazać wypuszczanie drobiu na ulicę, pastwiska, do potoków, kałuży, jak również zakazać wypuszczanie drobiu samopas.

Dla chorych i odosobionych sztuk podać należy łatwo strawny pokarm, zaś do picia podać 1% roztwòr wodny siarkanu miedzi (siny kamień) albo kwasu solnego ewentualnie 2% kwasu salicylowego.

Padły albo zabity chory drób należy w całości zniszczzć, ile możności przez spalenie, odchody, resztki karmy i wszelkie odpadki należy codziennie dekładnie wymiatać i spalić, albo po zlaniu mlekiem wapiennem zakopać.

Dezynfekcya kurników i wszelkich ubikacyi, w których jest drób pomieszczony, winna być jak najczęściej przeprowadzana.

Zaraze uznać należy za wygasłą, jeżeli w ciągu 14 dni od ostatniego padnięcia. zabicia lub wyzdrowienia nie zdarzył się żaden więcej wypadek zachorowania, a gruntowne oczyszczenie i dezinfekcya ubikacyi służących na pomieszczenie drobiu zostały przeprowadzone.

Przekroczenia będą surowo karane.

C. i k. Komendant obwodu

**Jozef Plachy pułkownik m. p.**

Drukarnia Topioła, w Busku.